

POSTANOWIENIE

23 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 23 stycznia 2024 r. w Warszawie
zażalenia P. spółki akcyjnej w K.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z 10 marca 2023 r., V Ca 653/20, V WSC 32/22,

w sprawie z wniosku P. spółki akcyjnej w K.

z udziałem J.H. i M.D.

o stwierdzenie nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie,

**uchyla zaskarżone postanowienie pozostawiając
rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego do
orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie.**

(K.L.)

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 21 stycznia 2021 r., sprostowanym postanowieniem z 9 lutego 2021 r., Sąd Okręgowy w Rzeszowie oddalił apelację wnioskodawcy na punkt I i II postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie z 5 sierpnia 2020 r., którym oddalono wniosek o stwierdzenie nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie oraz orzeczono o kosztach postępowania (punkt I); zmienił punkt III postanowienia, którym nakazano pobrać od wnioskodawcy kwotę 2 978,27 zł tytułem uzupełnienia wydatków o tyle, że w miejsce kwoty 2 978,27 zł wpisał 978,27 zł (punkt II) oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (punkt III).

Skarga wnioskodawcy od powyższego postanowienia została odrzucona przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie postanowieniem z 10 marca 2023 r. na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy wskazał, że zarządzeniem z 27 grudnia 2022 r. pełnomocnik wnioskodawcy został wezwany do uzupełnienia braków skargi kasacyjnej poprzez sporządzenie brakującego odpisu skargi kasacyjnej, celem doręczenia go pełnomocnikowi następców prawnych zmarłej uczestniczki K.H. - w terminie tygodniowym. Pełnomocnik wnioskodawcy nie uzupełnił tego braku w określonym terminie.

W zażaleniu na powyższe postanowienie wnioskodawca zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 177 § 1 pkt 6 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenia kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie zasługiwało na uwzględnienie.

Wbrew zapatrywaniu skarżącego nadanie biegu skardze kasacyjnej, w szczególności przez doręczenie jej odpisu uczestnikom, jak również przekazanie skargi kasacyjnej wraz z aktami sprawy Sądowi Najwyższemu nie sanuje braków formalnych skargi kasacyjnej i nie jest przeszkodą do podjęcia przez Sąd drugiej instancji czynności zmierzających do ich usunięcia, a w razie bezskutecznego upływu terminu do dokonania tej sanacji do odrzucenia skargi kasacyjnej na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Zgodnie bowiem z art. 398⁹ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy odrzuca skargę kasacyjną, która podlegała odrzuceniu przez sąd drugiej instancji,

albo zwraca ją temu sądowi w celu usunięcia dostrzeżonych braków. Niedostrzeżenie braków formalnych skargi kasacyjnej przez Sąd drugiej instancji bądź niezastosowanie rygoru jej odrzucenia pomimo stwierdzenia braków, który taki rygor powinny wywoływać i nadanie jej biegu nie oznacza zatem, że ubezszkudnieniu ulega rygor przewidziany w art. 398⁹ § 2 i 3 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 kwietnia 2023 r., III CZ 259/22, niepubl.).

Za zasadnością zażalenia przemawiała ocena, że wniesiona przez wnioskodawcę skarga kasacyjna nie była dotknięta brakami formalnymi stwierdzonymi przez Sąd Okręgowy. Z akt sprawy wynika, że do skargi kasacyjnej wnioskodawca dołączył jej dwa odpisy przeznaczone do doręczenia ich uczestnikom. Odpisy te zostały wysłane przez Sąd Okręgowy, już po śmierci uczestniczki K.H. ([...] k. 325-328) do J.H. oraz K.H. (k. 303 i 304). Oba powyższe odpisy, a więc również skierowany do K.H., zostały odebrane 10 maja 2021 r., przez M.D. (k. 305) - najprawdopodobniej następczynię uczestniczki, z którą, obok J.H. - jako następcami K.H., podjęto uprzednio zawieszone postępowanie w sprawie (k. 340, k. 353). W okolicznościach przedmiotowej sprawy załączona do skargi kasacyjnej liczba jej odpisów z przeznaczeniem do doręczenia ich uczestnikom była ostatecznie wystarczająca do doręczenia ich tym osobom. Brak jednego odpisu skargi kasacyjnej w celu doręczenia go następcom K.H. powstał na skutek dokonanego przez Sąd Okręgowy doręczenia tego odpisu K.H., już po jej śmierci i odbioru adresowanej do niej przesyłki sądowej przez M.D. Niezależnie zatem od przyczyn, które zaważyły o braku wiedzy sądu o śmierci uczestniczki postępowania, powstały następco wskutek zachowania uczestnika oraz sądu brak jednego odpisu skargi kasacyjnej przeznaczonego dla pełnomocnika następców prawnych K.H. nie może być traktowany w okolicznościach sprawy jako brak formalny, którego nieuzupełnienie przez wnioskodawcę skutkować powinno odrzuceniem jego skargi kasacyjnej.

Z tych względów, na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z 398¹⁵ § 1 oraz - co do kosztów postępowania - art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[a]

(K.L.)

